

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii) a fost elaborat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

La baza proiectului de lege propus spre examinare este Directiva 2004/113/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii (în continuare Directiva 2004/113/CE).

Concomitent, cu susținerea partenerilor de dezvoltare a fost elaborată Nota analitică „Mecanismele de transpunere a Directivei 2004/113/UE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii în legislația Republicii Moldova”.

Nota analitică nominalizată a fost prezentată în cadrul unui eveniment public la care au participat autoritățile publice și organizațiile necomerciale. Recomandările participanților au fost incluse în conținut.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

În 2022, în Republica Moldova, nivelul egalității între femei și bărbați a înregistrat progrese modeste în doar două domenii – piața muncii și educație, tendința generală fiind în descreștere în mai multe domenii (politică, accesul la resurse, percepții și stereotipuri, sănătate). Astfel, nivelul de egalitate între femei și bărbați în cele șase domenii cuprinse în indexul egalității de gen a fost estimat la 61 de puncte dintr-un scor de 100, cu un punct în regres față de anul 2021. Pentru comparație, scorul general pe Uniunea Europeană este de 68.8.

Discriminarea pe criterii de sex, hărțuirea, inclusiv hărțuirea sexuală, are loc și în domenii care nu țin de piața muncii. Problemele sunt vizibile în special în domeniul accesului la bunuri și servicii și al furnizării de bunuri și servicii, constituind o piedică în calea integrării totale și cu succes a bărbaților și femeilor în viața economică și socială. Directiva 2004/113/CE are drept obiectiv major formarea unui cadru pentru combaterea discriminării pe criterii de sex în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, în vederea punerii în aplicare, în statele membre, a principiului egalității de tratament între bărbați și femei. Directiva se aplică tuturor persoanelor ce furnizează bunuri și servicii care sunt la dispoziția publicului independent de persoana implicată, atât pentru sectorul public, cât și pentru cel privat, inclusiv organismele publice și care sunt oferite în afara sferei vieții private și familiale, precum și tranzacțiilor care se desfășoară în acest cadru. Aceasta nu se aplică conținutului mijloacelor de informare și al publicității, educației, problemelor privind ocuparea forței de muncă și munca.

Pornind de la faptul că dezideratul de integrare europeană are la bază și asigurarea principiului egalității de șanse între femei și bărbați, fete și băieți, aceasta devine un obiectiv național pentru Republica Moldova, fiind parte a

agendei de europenizare și de dezvoltare strategică pe termen lung. Pentru atingerea standardelor europene în domeniul asigurării egalității de șanse este necesară ajustarea legislației naționale la aquis-ul comunitar și transpunerea în legislația națională a directivelor UE în domeniul egalității de șanse printre care Directiva 2004/113/CE de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii.

Armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene cu privire la aplicarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii constituie unul dintre angajamentele asumate de Republica Moldova în contextul aderării la UE.

Aprobarea proiectului este prevăzută și în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, acțiunea 13.7, termen de realizare - trim. III, 2023.

Până în prezent, Republica Moldova a transpus parțial prevederile Directivei nominalizate, iar în acest context se impune referința către Legea nr. 71/2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care au fost operate modificări la Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați.

Rezultatul așteptat prin transpunerea Directivei:

- 1) Este minimizată sau nu există discriminare directă sau indirectă între bărbați și femei în ceea ce privește prețurile, condițiile de vânzare, accesul la produse sau servicii, inclusiv în domenii precum asigurările, serviciile financiare, imobiliare sau de sănătate.
- 2) Bărbații și femeile beneficiază de aceleași condiții și prețuri în ceea ce privește produsele și serviciile oferite pe piață.
- 3) Consumatorii sunt protejați împotriva discriminării de gen și să le fie asigurate drepturile în accesul la bunuri și servicii.
- 4) Percepțiile sunt schimbate, iar bărbații și femeile au drepturi și oportunități egale în accesul la bunuri și servicii.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Modificările propuse rezidă din necesitatea asigurării coordonării măsurilor ce se impun în vederea armonizării cadrului legislativ național la legislația Europeană. Temei este Acordul de Asociere între Republica Moldova și UE. Astfel, elaborarea proiectului de lege nominalizat, este aferentă procesului de aderare europeană și implementării Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană.

Armonizarea a fost realizată în corespundere cu prevederile Directivei 2004/113/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii (în continuare Directiva 2004/113/CE), fiind utilizată practica țărilor europene de transpunere a acestei directive.

Determinarea prevederilor legislației Republicii Moldova pe domeniul vizat, identificarea actelor normative naționale care urmează a fi modificate și stabilirea gradului de conformitate cu legislația UE, au fost reflectate în tabelul de concordanță.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene în materie de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii prin modificarea unor legi.

Prioritate a constituit consolidarea cadrului normativ în vederea asigurării principiului egalității de tratament între femei și bărbați în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, care nemijlocit va contribui la eliminarea discriminării directe sau indirecte între bărbați și femei în ceea ce privește prețurile, condițiile de vânzare, accesul la produse sau servicii, inclusiv în domenii precum asigurările, serviciile financiare, imobiliare sau de sănătate.

În vederea ajustării cadrului normativ conex, precum și pentru evitarea apariției unor neconcordanțe între prevederile actelor normative ce vizează aplicarea a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, în dispozițiile tranzitorii ale proiectului de lege au fost incluse modificări în următoarele acte normative:

- Codul Fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997;
- Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni;
- Codul de Procedură Civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003;
- Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor,
- Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați;
- Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public;
- Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare.

Modificările sunt orientate spre îmbunătățirea cadrului legislativ existent asigurării aplicării principiului egalității de tratament între femei și bărbați, în special, au fost:

- redefinite noțiunile de *discriminarea directă și indirectă după criteriul de sex*;
- definite noțiunile de *tratate egală a femeilor și bărbaților și acțiuni pozitive*;
- îmbunătățit mecanismul de protecție a aplicării principiului vizat;
- atribuite competențe instituționale autorităților din domeniul protecției sociale, pe domeniul asigurării egalității de gen;
- determinate aspectele ce țin de principiul egalității de șanse și de tratament între bărbați și femei în ceea ce privește accesul la încadrare în funcția publică și la instruire;
- atribuite anumite drepturi în materie de asigurare a principiului de tratament egal al bărbaților și femeilor în accesarea de bunuri și servicii de către organizațiile sindicale, dar și de către companiile private, organizațiile comerciale și necomerciale, etc.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de lege nu instituie norme care implică cheltuieli financiare bugetare suplimentare.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

La moment este imposibil de a menționa actele normative ce necesită a fi elaborate pentru implementarea prevederilor proiectului. În procesul de avizare oficială, în adresa autorităților publice va fi transmis un demers de identificare a actelor normative sectoriale ce urmează a fi modificate pentru a asigura transpunerea principiului egalității de tratament între femei și bărbați în accesarea de bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, pe pagina web oficială a Ministerului Muncii și Protecției Sociale <https://social.gov.md>, la directoriul Transparența decizională, a fost plasat Anunțul privind inițierea procedurii de elaborare a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (transpunerea Directivei 2004/113/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 373/37 din 21.12.2004), care poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/10778.

Nota analitică și Tabelul de concordanță a fost consultat cu membrii Grupului de lucru nr. 19 "Politica socială și ocuparea forței de muncă" pentru asigurarea implementării Mecanismului de coordonare a procesului de integrare europeană a Republicii Moldova, condus de Ministerul Muncii și Protecției Sociale, via email. Membrii acestui grup sunt reprezentanți ai autorităților publice centrale, societății civile, și altor actori relevanți din mediul academic sau asociativ.

Consultarea membrilor grupului de lucru nr. 19 a fost precedată de prezentarea publică a notei analitice și a propunerilor de modificare a legislației. Evenimentul a avut loc la 13 iunie 2023. La consultarea publică au participat reprezentanți ai Ministerului Justiției, Centrului de Armonizare a Legislației, Consiliul pentru Egalitate, Comisia Națională a Pieței Financiare și sectorul nonguvernamental.

În conformitate cu procedurile stabilite pentru transparența în procesul decizional și în vederea elaborării actelor normative, proiectul de lege, nota informativă și tabelul de concordanță corespunzător vor fi plasate, după înregistrarea de către Cancelaria de Stat pentru inițierea procedurii de avizare/expertizare și consultare publică, pe pagina web oficială a Ministerului Muncii și Protecției Sociale www.me.gov.md, rubrica Transparența/Anunțuri privind consultările publice, precum și pe portalul guvernamental (www.particip.gov.md).

În calitate de membri ai Grupului de lucru nr. 19 sunt următoarele autorități/instituții:

Parlamentul Republicii Moldova

Cancelaria de Stat

Ministerul Finanțelor

Ministerul Afacerilor Interne

Ministerul Sănătății

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene

Ministerul Justiției
Casa Națională de Asigurări Sociale
Biroul Național de Statistică
Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova
Proiectul elaborat a fost consultat suplimentar cu Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova și a fost îmbunătățit corespunzător propunerilor.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei anticorupție în cadrul procesului de avizare, expertizare și consultare publică. Informația privind rezultatele expertizei anticorupție va fi inclusă după recepționarea raportului de expertiză anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei de compatibilitate de către Centrul de armonizare a legislației pentru a fi stabilit gradul de compatibilitate a actului normativ național cu prevederile actelor normative comunitare menționate supra.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei juridice în cadrul procesului de avizare/expertizare și consultare publică. Informația referitoare la concluziile expertizei privind compatibilitatea proiectului cu alte acte normative în vigoare, precum și respectarea normelor de tehnică legislativă va fi inclusă după recepționarea avizului Ministerului Justiției.

11. Constatările altor expertize

În bază Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019 a fost elaborată Analiza impactului de reglementare.

Totodată se remarcă faptul că Analiza Impactului de Reglementare la proiectul de lege nominalizat a fost inclusă pe ordinea de zi în cadrul ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din 5 septembrie curent. Proiectul a fost susținut cu majoritatea de voturi.

Secretară de stat

Felicia BECHTOLDT

Digitally signed by Bechtoldt Felicia
Date: 2023.09.15 10:34:05 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

